

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

4. Handout ke studiu ekonomického myšlení fyziokratů

François Quesnay, Ekonomická tabulka a jiné ekonomické spisy

QUESNAY, F. Ekonomická tabulka a jiné ekonomické spisy. 1. vydání. Praha: Státní nakladatelství politické literatury, 1958, 129 s.

Rozbor aritmetického vzorce ekonomické tabulky znázorňující rozdělování ročních výdajů zemědělského národa.

„F. Quesnay rozděluje národ na tři třídy občanů: na *třídu produktivní*, na *třídu vlastníků* a na *třídu sterilní*. *Produktivní třída* je ta třída, která dává obděláváním půdy každoročně nově vznikat národnímu bohatství, která poskytuje zálohy na výdaje, které se uskutečňují až do prodeje produktů z první ruky. Z tohoto prodeje můžeme poznat, jaká je hodnota roční reprodukce národního bohatství. *Třída vlastníků* zahrnuje panovníka, majitele pozemků a příjemce desátků. Tato třída žije z renty neboli z čistého produktu zemědělství, kterou jí každoročně platí produktivní třída, když si předem srazila nutnou částku na reprodukci, kterou každoročně uskutečňuje, aby si uhradila roční zálohy a aby si zachovala své provozní prostředky. *Sterilní třída* tvoří všichni občané, kteří se zaměstnávají jinými službami a jinými pracemi než těmi, které patří do zemědělství. Její výdaje platí produktivní třída a třída vlastníků, která ovšem sama čerpá své důchody od produktivní třídy.“

QUESNAY, F. Ekonomická tabulka a jiné ekonomické spisy. 1. vydání. Str. 21. Praha: Státní nakladatelství politické literatury, 1958.

„Abychom mohli sledovat a jasně vypočítat vzájemné vztahy mezi těmito třídami, je třeba zvolit si určitý výchozí bod, neboť spolehlivý výpočet nelze stavět na pouhé abstrakci.“

MARX, K. Theorien über den Mahrwert (Theorie nadhodnoty), díl I, Berlín 1956, str. 307.

„Předpokládejme tedy velkou zemi, na jejímž území by bylo zemědělství přivedeno na nejvyšší stupeň rozvoje a každoročně by poskytovalo reprodukci v hodnotě pěti miliard a v níž by se stálost této hodnoty zakládala na pevných cenách, platných mezi obchodujícími

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

národy za podmínky trvalé svobody obchodní konkurence a naprosté jistoty vlastnictví
provozních prostředků zemědělství.“

MARX, K., cit. dílo, kap. II. – Fysiokraté (str. 10-34), kap. VI. – Quesnayova Ekonomická tabulka (str. 272-307), dále zej. Kapitál, díl I. SNPL 1954, str. 126, 345, 585, 651: díl II. SNPL 1955. str. 201, 210, 236, 376, 379. B. Engels, cit. dílo, str. 206-214.

„Ekonomická tabulka zachycuje tyto tři třídy i jejich roční bohatství a znázorňuje jejich styky
v této podobě:

<i>Produktivní třída:</i>	<i>Třída vlastníků:</i>	<i>Sterilní třída:</i>
<i>Roční ZÁLOHY této třídy činí dvě miliardy⁴, které produkovaly pět miliard, z nichž dvě miliardy jsou čistým produktem neboli rentou.</i>	<i>RENTA pro tuto třídu činí dvě miliardy: z nich vydává jednu miliardu za nákupy produktivní třídy a druhou miliardu za nákupy sterilní třídě.</i>	<i>ZÁLOHY této třídy v částce jedné miliardy, které sterilní třída vydává na nákupy surovin od produktivní třídy.</i>

*Tedy produktivní třída prodává produkty za jednu miliardu
vlastníkům renty a za jednu miliardu sterilní třídě, která od ní
kupuje suroviny pro své výrobky; to činí 2 miliardy*

*Jednu miliardu, kterou vlastníci renty vynaložili na nákupy
u sterilní třídy, používá tato třída na udržování osob, z nichž
se skládá, to jest na nákupy produktů pocházejících od pro-
duktivní třídy; to činí 1 miliardu*

*Úhrnná částka nákupů provedených vlastníky renty a sterilní
třídou u produktivní třídy činí 3 miliardy*

QUESNAY, F. Ekonomická tabulka a jiné ekonomické spisy. 1. vydání. Str. 22. Praha: Státní nakladatelství
politické literatury, 1958.

„Z celkové částky pěti miliard, která se rozděluje především mezi produktivní třídu a třídu
vlastníků a která se vydává každoročně podle pravidelného řádu, jenž nepřetržitě zabezpečuje
tutéž každoroční reprodukci, vydává třída vlastníků jednu miliardu za nákupy u produktivní
třídy a jednu miliardu za nákupy u sterilní třídy. Produktivní třídě, která prodává produkty za
tři miliardy zbývajícím dvěma třídám, se z nich vracejí dvě miliardy na zaplacení renty a
jedna miliarda na nákupy u sterilní třídy. Sterilní třída tak dostává dvě miliardy, které používá
na nákupy u produktivní třídy, aby si zajistila obživu pro své příslušníky a suroviny pro své

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

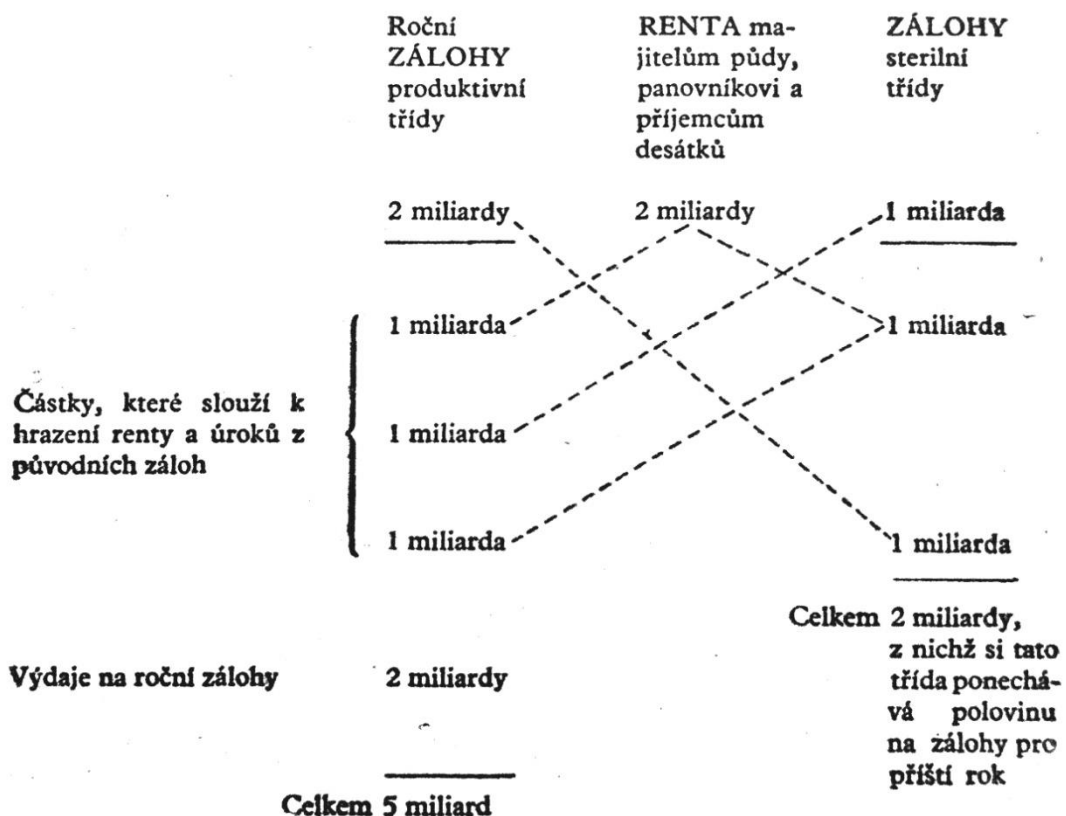
výrobky. Produktivní třída vydává sama ročně produkty za dvě miliardy: tím se doplňují úhrnné výdaje neboli úhrnná spotřeba na částku pěti miliard roční reprodukce.“

QUESNAY, F. Ekonomická tabulka a jiné ekonomické spisy. 1. vydání. Str. 22. Praha: Státní nakladatelství politické literatury, 1958.

„Kdyby vlastníci vydávali více pro produktivní třídu než pro sterilní třídu, aby zlepšovali své pozemky a zvyšovali svou rentu, pak by se toto zvýšení výdajů ve prospěch práce produktivní třídy muselo považovat za zvětšení záloh této třídy a k nim připočítat.“

QUESNAY, F. Ekonomická tabulka a jiné ekonomické spisy. 1. vydání. Str. 26. Praha: Státní nakladatelství politické literatury, 1958.

VZOREC EKONOMICKÉ TABULKY^[9]
Úhrnná reprodukce: 5 miliard

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

„Předpokládáme, že zde, za stavu prosperity, se renta rozděluje při svém vydávání rovným dílem mezi produktivní a sterilní třídu místo toho, aby produktivní třída utrácela jen třetinu svých výdajů u sterilní třídy, jelikož výdaje zemědělců lze nesnadněji uskutečňovat než výdaje vlastníků půdy. Čím více však zemědělství upadá, tím větší část uskutečnitelných výdajů je mu zapotřebí věnovat, aby se znovu vzchopilo.“

QUESNAY, F. Ekonomická tabulka a jiné ekonomické spisy. 1. vydání. Str. 27. Praha: Státní nakladatelství politické literatury, 1958.

„Výdaje, které činí vlastníci u sterilní třídy a které slouží k jejímu udržování, nelze směřovat s výdaji, které činí vlastníci přímo u produktivní třídy, ať už je to pro ně samy, pro lidi, které udržují, nebo pro zvířata, která chovají. Výdaje vlastníků u produktivní třídy mohou být totiž zemědělství prospěšnější než výdaje vlastníků u sterilní třídy.

Výdaje na prostou spotřebu jsou výdaje, které se samy sebou a nenávratně stravují. Může je hradit pouze produktivní třída, která, pokud jde o ni samu, úplně si stačí k své výživě. Nejsou-li tyto výdaje používány k reprodukci, musí se považovat za sterilní: když jsou nadměrné a zemědělství na újmu, třeba je považovat za zbytečné a škodlivé“

QUESNAY, F. Ekonomická tabulka a jiné ekonomické spisy. 1. vydání. Str. 28. Praha: Státní nakladatelství politické literatury, 1958.

„Za pravidelného řádu, který sledujeme, vrací se každého roku celá částka nákupů, které každoročně uskutečňují vlastníci a sterilní třída, opět produktivní třídě, aby tato třída mohla každého roku zaplatit vlastníkům rentu ve výši dvou miliard a aby si sama uhradila úroky ze svých původních i ročních záloh.“

QUESNAY, F. Ekonomická tabulka a jiné ekonomické spisy. 1. vydání. Str. 30. Praha: Státní nakladatelství politické literatury, 1958.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

